

## ÇEYREK ASRIN MUHASEBESİ

Zamanın ruhunu kavramak ve toplumların istikbaline yön verebilmek; daha ileride olanların zaferlerini kenardan seyretmekten değil; ortaya konulması gereken emeğin, iradenin ve vizyonun samimi bir muhasebesini yapabilmekten geçer. Refahın anahtarına dönüşen sanayi tarihi sadece soğuk metalin ve devasa çarkların bir araya gelmesiyle yazılmamıştır. Aksine bu tarih, toplumların küresel arenada "ben de varım" deme iradesinin, biriktirdiği teknik bilginin ve geleceği kendi elleriyle şekillendirme arzusunun en somut ifadesidir. Cumhuriyetimizin kalkınma ufkuна yön veren bu çetin patika, Türkiye'ye makine sanayiinin rüştünü ispat etme ve bir "başarı hikâyesine" dönüşme yolculuğunun da çıkış noktasıdır.

Makine İhracatçıları Birliği (MAİB) 2002 yılında, yalnızca kendi alanında ihtisaslaşmak ve makine sektörünün tek başına temsil etmek üzere kurulduğunda, Türkiye'de genel imalat sanayiinin endüstriyel olgunluğu henüz bugünkü seviyelerin çok uzağındaydı. Evet, o gün de makine sektörünün stratejik bir ufku ve istikbale dair haklı bir umudu vardı ancak gelişmiş ülkelerle entegrasyonumuz ve dünya pazarındaki yerimiz, bugünün gerisinde, daha kırılğan bir yapıdaydı. Şimdi, sektörümüzün çeyrek asırlık serüveninin nihayetinde geriye dönüp baktığımızda, karşımızda sadece ekonomik olarak büyüyen bir faaliyet alanı değil, bir ülkenin endüstriyel genetiğinin fiyata dayalı rekabetten mühendislik otoritesine evrildiği tarihi bir eşik görüyoruz. Bu süreç, Türkiye'nin küresel devlerin gölgesinden çıkarak kendi teknolojik egemenlik alanını kurma mücadelesidir.

### 2001'DEN 2026'YA: BİR MEYDAN OKUMANIN ANATOMİSİ

Türkiye makine sektörü için gerçek bir endüstriyel varoluş mücadelesinin miladı olarak 2001 yılını kabul edebiliriz. Yeni bin yılın hemen başında, ekonomik sıkıntılardan tüm ağırlığıyla hissedildiği o dönemde, Türkiye'nin toplam makine ihracatı 1 trilyon dolara yaklaşan devasa küresel pazar içinde yalnızca 1,9 milyar dolar seviyesindeydi. Küresel hegemonların pazarları çoktan parsellediği, teknolojik tekellerin sarsılmaz görüldüğü o dönemde, bizler ortak hedefler etrafında örgütlenmek üzere yola koyduğumuzda toplam istihdamımız 67 bin kişiden ibaretti.

Aradan geçen 25 yılda dünya makine ticareti 3 trilyon dolarlık devasa bir hacme ulaşırken, Türkiye'nin makine ihracatı 15,1 katına çıkarak 2025 yılı sonunda 28,7 milyar dolara yükseldi. İstihdamımızın bu süreçte 482 bin kişiye ulaşarak sanayimizin temel direklerinden birini oluşturması, bu meşakkatli yolda başarılarımızın sadece sayısal bir özeti değil, toplumsal bir dönüşümün de göstergesi oldu. Bu meydan okumanın anatomisini incelediğimizde, rakiplerimizle aramızdaki "faz farkını" özveriyle ve stratejik hamlelerle kapattığımızı daha net görüyoruz. Türkiye'deki faal işletmelerin, bugün dünyada marka kabul edilen imalatçıların 3-4 nesil sonra kurulduğu gerçeği göz önüne alındığında, kendimizi sahiden de "genç" bir sektör olarak kabul edebiliriz. Bu gençliğin, beraberinde hantal yapılardan uzak proaktif bir refleks ve muazzam bir büyüme hızı getirmesinden memnuniyet duyuyoruz.

Makine alanında küresel pazar payımızı %1'e yükselttiğimiz 25 yıllık süreçte, 2001 yılında

Türkiye'nin genel ihracatı içinde %6 olan payımız, 2025 yılı sonunda %10,5 seviyesine kadar fırlamıştır. Bugün geldiğimiz noktada, 2001'de sadece 3,6 milyar dolar olan üretim büyüklüğümüzün 2025'te 54,5 milyar dolara varması, Türkiye'yi Avrupa'nın en büyük 5. imalatçısı konumuna taşımıştır. İhracatta yerli katma değer oranında Alman rakipleriyle OECD beşinciliğini paylaşan sektörümüz, yüzde 76,6 gibi fevkalade yüksek bu orana, bilgi ve teknoloji yoğun rekabetin gereklerini hâvi uzman kadroları ile ulaştırmıştır. Bu tablo, sanayimizin sadece bir büyüme evresinde olmadığını, küresel pastadan aldığı payı stratejik bir disiplinle genişlettiğini göstermektedir. Artık "yerlilik nedir" sorusuna, gerçek "babayiğit sektörün makineciler olduğu" cevabını çok daha yüksek bir perdeden verme zamanıdır.

### STRATEJİK ÖZERKLİĞİN ZARURETLERİ VE YENİ DÜNYA GEOMETRİSİ

Dünyanın artık "Batıya giderek Doğuya varılan" o basit, doğrusal ve öngörülebilir küre olmaktan çok uzak olduğu gerçeğiyle yüzleşmeliyiz. Karşımızda çok kutuplu, çok katmanlı, ittifakların her an yeniden tanımlandığı ve her adımda stratejik özerklik gerektiren karmaşık bir geometri bulunuyor. Geçmişin küreselleşme anlayışı, sınırların şeffaflaştığı ve ticaretin sadece maliyet optimizasyonu üzerinden yürüdüğü "düz bir dünya" illüzyonu üzerine kuruluydu ancak bugün pusulaların fıldır fıldır döndüğü, iyimser kalabilmek için hayli çaba sarf edilmesi gereken bir düzende hareket ediliyor. O eski dünyada verimlilik tek kutsal, fiyat ise tek belirleyiciydi; bugün ise stratejik özerklik bir tercihten öte, bir hayatta kalma zarureti olarak görülüyor. Dolayısıyla modern ticaret artık sadece malın fiziki transferinden ibaret değildir. O malın hangi teknik standartla üretildiği, hangi dijital güvenlik protokolüne tabi olduğu ve üretim sürecinde ne kadarlık bir karbon ayak izi bıraktığı artık aslı belirleyicilerdir.

Küreselleşmenin ulus devletlerden çok sermayeye yaradığını ve Batı'dan çok Doğu'yu geliştirdiğini görmek için aslında kâhin olmaya gerek yoktu. Bugün Batı dünyasının, özellikle AB'nin rekabetçilikte ve teknoloji üretmekte düştüğü zaafı biz Draghi raporlarından çok önce deklare etmiştik. Sanayideki çelişkileri görmek, ekonomideki açmazları anlamak ve rekabetteki çatışmaların sürükleneceği yönü sezme için yeterli deneyimimizle, bunu kendi toplumumuza aktarmayı da bir vazife edinmiştik.

Çünkü Türkiye için stratejik özerklik, küresel değer zincirlerinde vazgeçilemez bir halka olma iradesidir ve "erken sanayisizleşme" veya "rekabet gücünü kaybetme" tartışmalarının orta yerinde, Türkiye sanayiinde tedrici olarak meydana

gelen dönüşümün merkezinde makineciler vardır. Dünyaya basit mekanizmalar değil; bütüncül çözüm kabiliyeti, yüksek mühendislik disiplini ve teknoloji sağlayan aklın ürünlerini ihraç eden bir sektör için dünyada olup biten hiçbir gelişme sürpriz değildir.

### NİTELİKSEL DÖNÜŞÜM: TEKNOLOJİK DERİNLİĞİN VE VERİMLİLİĞİN ÖLÇÜSÜ

Endüstriyel gelişimde gerçek rüşt ispatı, "ne kadar" sattığınızdan ziyade, o ürüne "ne kadar değer" kattığınızla ölçülür. Rekabeti, biri fiyat diğeri teknoloji seviyesi üzerinden kurgulayan iki zıt kutba baktığımızda; 8,5 milyon çalışması olan Çin'in makine sektörünün kişi başı ihracatı 43 bin dolardır. Buna mukabil toplamda 2,5 milyon kişi çalıştırıyor. Biz bugün 60 bin dolar seviyesindeyiz ve son iki yıldaki %15'lik artışımız, aradaki mesafeyi teknolojiyle kapatma irademizin somut bir göstergesidir.

Niteliksel dönüşümümüzün en berrak kanıtı, ihracat birim değerlerimizdeki kararlı yükseliştir. Sekiz yıl önce kilogram başına 5,7 dolar seviyesinde olan ihracat ortalamamızın bugün 9 dolara dayanmış olması, sanayimizin teknoloji sınıfında ne denli hızlı ve istikrarlı bir yükseliş sergilediğini ispatlamaktadır. Makinelerimiz artık fiyat rekabetine dayalı bir konumdan uzaklaşarak; marka gücü, tasarım, yetkinlik ve teknolojik derinlik üzerinden tanımlanan bir kulvara girmiştir. Kurulum, entegrasyon, bakım onarım ve modernizasyon gibi satış sonrası hizmetler sektörün toplam katma değerinde giderek daha büyük pay almaya başlamış, makine sektörü giderek daha güçlü bir hizmet ihracatçısı kimliği de kazanmıştır.

Dünya mal ihracatının %48'i yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürünlerden gelirken, Türkiye'de bu pay %44 civarındadır ve yaklaşık 110 milyar dolarlık bir hacmi temsil etmektedir. Bu payın yarısına yakınının makine ve elektrikli makine-teçhizatın gelmesi dikkat çekicidir. Cumhurbaşkanımızın 2025 yılı ihracat değerlendirmesinde makine ve elektrikli makineler sektörünü 43,7 milyar dolarla ilk sıraya yerleştirmesi, bu başarının en üst makamdan teyididir. Biz artık sınırları büyüyen oranlarda geçen, rekabetin kurallarını dijitalleşme ve yeşil dönüşümle (İkiz Dönüşüm) yeniden yazan bir sektöüz.

### ÖRGÜTLENME KÜLTÜRÜ: ORTAK BİR YÖN DUYGUSUNUN TAHKİMİ

Küresel rekabetin içinde kalıcı olabilmenin yolu, tek başına hareket etmekte değil; ortak bir yön duygusu geliştirebilmekte, birlikte düşünebil-

mekte ve ortak söz söyleyebilmektir. Bu kolektif refleks, kendi kişisel gündeminden feragat ederek süreci omuzlayan insanların büyük emeğiyle şekillenmiştir. Bireysel başarıların fırtınalı küresel ticaret denizlerinde kalıcı olamayacağı gerçeğiyle, makineciler olarak gösterdiğimiz en büyük başarı, "birlikte hareket etme iradesinde" saklıdır.

Hem MAİB hem de kuruluşundan itibaren Türkiye Makina Federasyonu (MAKFED) sektörün tepe örgütü görevini üstlenmiş ve küresel göstergeleri titizlikle irdelemiştir. Bugün 34 derneği çatısı altında toplayan MAKFED, makine imalatçılarının 50 yılı aşan örgütlenme tarihinin zirvesindedir. Bu kurumsal olgunluk, bizi yurt içinden önce yurt dışında nam salan, itibar gören bir yapıya dönüştürmüştür. 35 Avrupa federasyonunda 23 ihtisas derneği ile bayrak gösteriyor oluşumuz, çeşitli komite ve uluslararası federasyonlarda Başkanlık dahil üstlendiğimiz görevler ve federasyonumuzun Avrupa Teknoloji Endüstrileri Konfederasyonu'nda Türkiye'yi temsil etmesi pek çok ülkenin hayal dahi edemeyeceği bir güçtür. MAKFED, MAİB ve TOBB Sektör Meclisimiz, üçlü bir sacayağı nizamında, sektörel stratejimizi ahenk içinde oluşturmayı ve politika süreçlerinde etkili rol üstlenmeyi bundan sonra da sürdürecektir.

### İSTİKBALİN İNŞASINDA YENİ BİR ŞAFAK: BAYRAK DEĞİŞİMİ

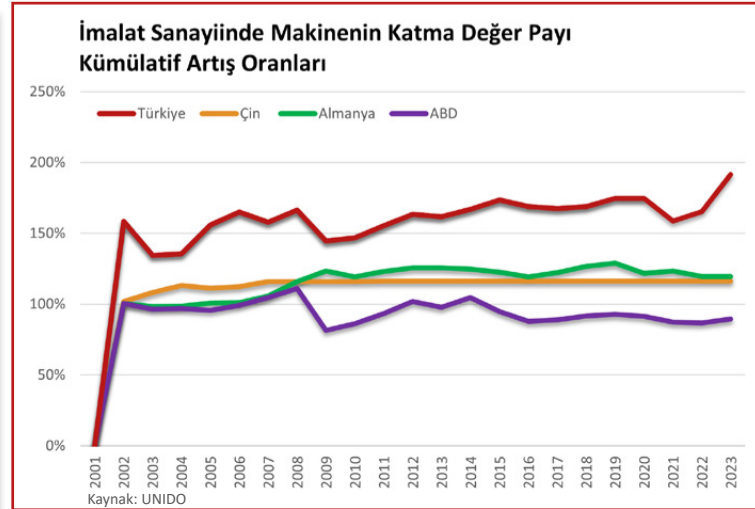
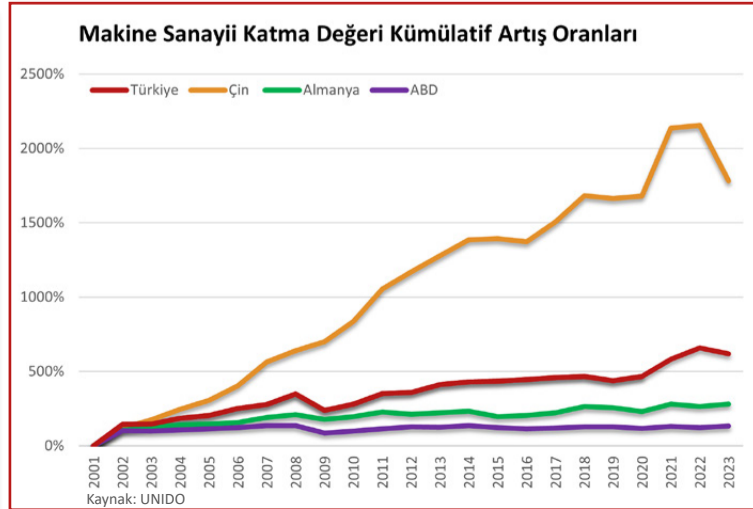
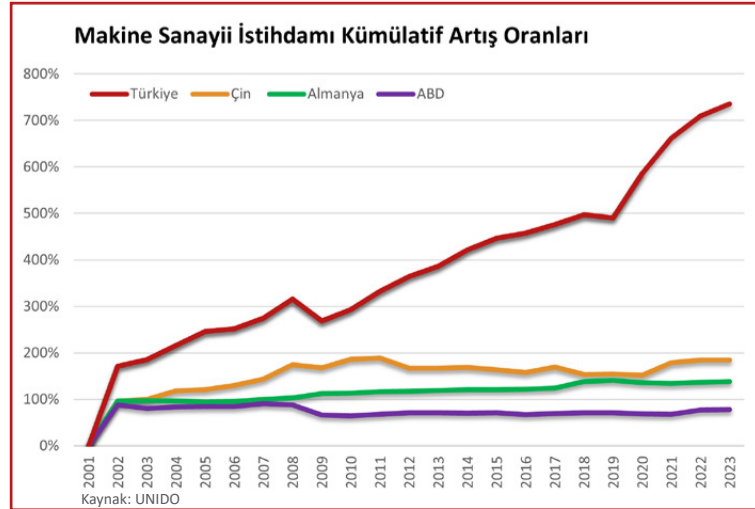
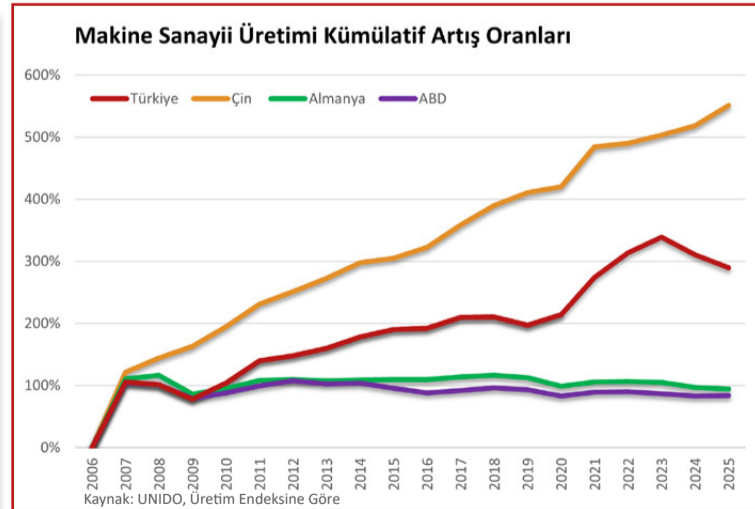
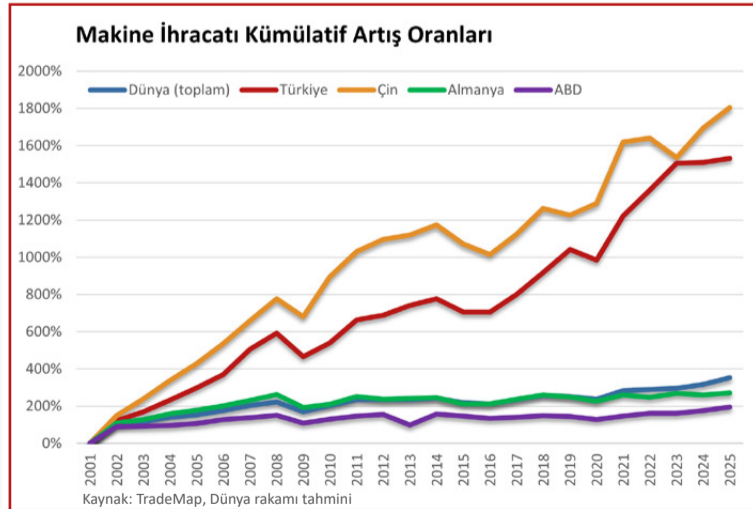
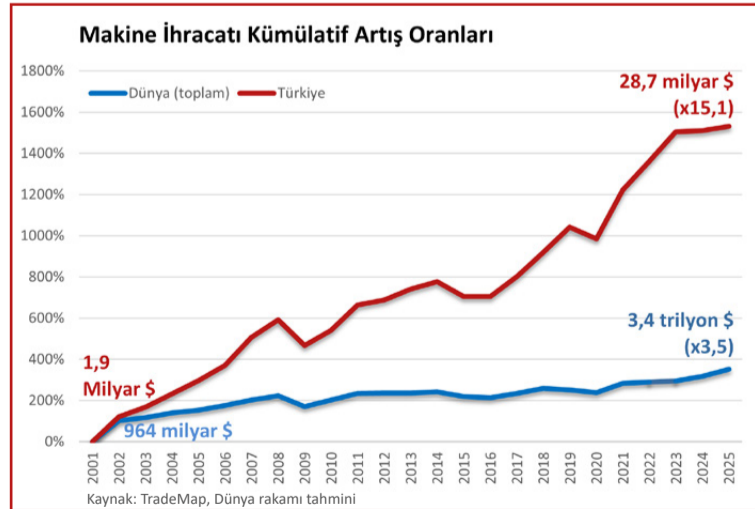
Çeyrek asırlık sürecin bir muhasebesini yaptığımızda, nice badireden güçlenerek çıkan makine imalat sektörünün ustalık dönemine koşar adım girmekte olduğunu, fiyatıyla değil artık teknolojiyle rekabet edebilen çok sayıda firması ve hemen tamamı bayrak taşıyıcısı sektörel örgütleri ile ülkesi için yazacak çok hikayesi olduğunu görüyoruz. Bu gelişimin bir parçası olarak, Makine İhracatçıları Birliği Başkanlığı sürdürdüğüm sekiz yıl boyunca pandemiden küresel ticaret savaşlarına, depremden bölgesel çatışmalara, resesyon süreçlerinden arz şoklarına kadar pek çok sarsıcı süreci, sektör temsilcilerimizle birlikte göğüslerken bizi dirayetli kılanın aramızdaki güçlü bağlar olduğunu biliyorum.

Önümüzdeki dönemde rekabet tüm dünyada daha da sertleşecek, korumacılık duvarları giderek yükselcek, yöntemleri belki kılık değiştirecektir. Böyle bir ortamda sektörümüzün en büyük gücü, salt üretim kapasitesinden ziyade birlikte hareket etme yeteneği ve iradesi olacaktır. Makinecilerimiz giderek kalabalıklaşan orta grup ülkelerden ayrışmanın yolunun hamaset değil, vaktinde üretilen ve yayılan derinlikli bilgi olduğunu bundan sonra da ortaya koyacaktır. İstikbalimiz; kendi bilginin, kendi teknolojinin ve kuşaktan kuşağa aktarılan üretim ahlakımızın üzerinde yükselcektir. Bilgisiz, becerisiz ve donanımsız kalmamak bu büyük aileyi temsil etmek iddiasındaki genç kuşağın en temel görevidir. Tarafıma 8 yıl önce tevcih edilmiş olan bu yüksek makamın sorumluluğunu, onu layıkınca taşıyabilmiş olmanın kıvanç ve huzuru içinde, sektörel adap ve teamül-lerimize göre seçeceğimiz yeni başkanımıza emanet ederken, bu büyük ve zorlu yürüyüşün her safhasında emeği olan tüm meslektaşlarıma, kurullarımıza, üyelerimize ve mesai arkadaşlarıma en içten şükranlarımı sunuyorum. Geleceğin sanayi mimarisinde Türkiye'nin Makinecileri, sadece bir aktör değil, sistemin ana taşıyıcı kolonlarından biri olmaya devam edecektir.



**Kutlu KARAVELİOĞLU**  
Makine İhracatçıları Birliği Başkanı

### #meraklısınamakine





Türkiye'nin Makinecileri markasıyla özdeşleşen Şükran Plaketleri, bireysel ticari başarıların ötesinde, tüm makine sektörünü bir arada tutan dayanışma ve ortak vizyonun güçlü bir nişanesi olarak kabul ediliyor.

## MAKİNE İHRACATINDA 2025'İN LİDERLERİ

### Makine ihracatının yıldızları

Makine İhracatçıları Birliği (MAİB), makine imalat sanayiinde faaliyet gösteren ihracatçı firmaları faaliyet alanlarında gösterdikleri başarılar için ödüllendirdi. 2025 yılı verileri doğrultusunda gerçekleştirilen geleneksel araştırmada, kendi alt sektörlerinde ilk 5'e girmeyi başaran işletmelere şükran plaketi verildi.

Toplam 32 farklı kategoride 160 plaket verilen değerlendirme sürecinde; ihracat hacminin yanı sıra yıllık artış oranları ve 5 yıllık performans gibi kriterler baz alındı. Bu sayede yalnızca yüksek ihracat yapanlar değil, katma değerli üretimle istikrarlı büyüme kaydeden firmalar da dahil edildi.

### Zorlu yılda teknoloji odaklı başarı

2025 yılı; küresel ticaret savaşları, gümrük tarifeleri ve siyasi belirsizliklerin gölgesinde ihracatçıları için çetin bir sınav oldu. Yatırım iştahının zayıfladığı bu dönemde, Türkiye'nin konsolide makine ihracatı %1,9 artışla 28,7 milyar dolara ulaştı. İhracat tonajında %6,3'lük bir daralma yaşansa da kilogram başına ihrac fiyatının 8 dolar eşliğini aşması, sektörün yüksek teknoloji grubuna geçişinin somut bir kanıtı oldu. Bu süreçte plaket alan firmalar; inovatif çözümleri ve mühendislik kabiliyetleriyle Türkiye'nin küresel prestijini yükselten öncüler olarak dikkat çekti.

### 2025 YILINDA EN ÇOK MAKİNE İHRACATI YAPAN 5 FİRMA

- TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- PRATT & WHITNEY THY TEKNİK UÇAK MOTORU BAKIM MERKEZİ LTD. ŞTİ.
- HİDROMEK-HİDROLİK VE MEKANİK MAKİNA İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİKROPOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

### 2021-2025 DÖNEMİNDE MAKİNE İHRACATINI EN ÇOK ARTIRAN (TREND, USD) 5 FİRMA

- REPKON MAKİNA VE KALIP SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- DURMA DIŞ TİCARET A.Ş.
- ASOS PROSES MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİKROPOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

### 2021-2025 DÖNEMİNDE MAKİNE İHRACATINI EN ÇOK ARTIRAN (TREND, %) 5 FİRMA

- DİNEX EGZOZ VE EMİSYON TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- CUMMINS MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- ÜNSA MAKİNA VE YEDEK PARÇA İMALAT LTD. ŞTİ.
- AURORA ISI ARAÇLARI SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- AKSÜT MAKİNA İNŞAAT TEKSTİL OTOMOTİV PETROL ÜRÜNLERİ TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

## MAL GRUBU BAZINDA EN ÇOK İHRACAT YAPAN FİRMALAR

### AMBALAJ MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- EKTAM MAKİNE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BETAPAK MAKİNE A.Ş.
- VARLIK ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
- FORMA ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLER TİCARET A.Ş.
- SAYGER OTOMASYON MAKİNE MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.



### BÜRO MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- SAVEMA MARKALAMA VE KODLAMA MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- NCR BİLİŞİM SİSTEMLERİ LTD. ŞTİ.
- İNK REKLAM ÜRÜNLERİ İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- VISIOTT TEKNOLOJİ SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.
- WINCOR NIXDORF BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ A.Ş.



### DERİ İŞLEME MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- HİSAR DERİ DOLAP VE PERVANELER SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- ARMEKS PROJE DANIŞMANLIK İNŞAAT MİMARLIK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- DEMAKSAN DERİ İNŞAAT ASANSÖR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- İKİLER ENDÜSTRİYEL MAKİNALAR İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- VARDAR DERİ MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.



### ELEKTRİK MOTORLARI, JENERATÖRLER VE AKSAMLARI

- CEFA MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- POLMOT MOTOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- İMPO MOTOR POMPA SANAYİ TİCARET A.Ş.
- YILMAZ REDÜKTÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- AKIŞ ASANSÖR MAKİNE MOTOR DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.



### EVŞEL VE ENDÜSTRİYEL SOĞUTMA MAKİNELERİ

- KLİMASAN KLİMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KOREL ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MATASAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BEKEL BEYAZ EŞYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



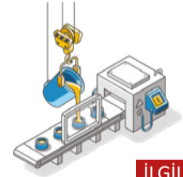
### GIDA MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- MEMAK ENDÜSTRİYEL GIDA MAKİNALARI A.Ş.
- ALAPROS DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- İMAŞ MAKİNA SANAYİ A.Ş.
- ALAPALA INTERNATIONAL DIŞ TİCARET A.Ş.
- ALTUNTAŞ HAVALANDIRMA TURİZM SANAYİ TİCARET A.Ş.



### HADDE, DÖKÜM MAKİNELERİ, KALIPLAR VE AKSAMLARI

- TRASTEEL MAKİNA VE TİCARET A.Ş.
- EXPORT DİES TİCARET LTD. ŞTİ.
- HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HS BİRLİK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- D.M.S. DENİZLİ DÖKÜM MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



### ISITICILAR, FIRINLAR VE AKSAMLARI

- ASOS PROSES MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİKROPOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TERMOKAR ISITMA SOĞUTMA KLİMA CİHAZLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- GEMAK GENEL SOĞUTMA MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- REPKON MAKİNA VE KALIP SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



### İÇTEN YANMALI MOTORLAR VE AKSAMLARI

- ERKUNT SANAYİ A.Ş.
- REPKA DIŞ TİCARET A.Ş.
- OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI A.Ş.
- CENGİZ MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.



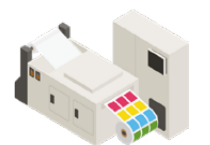
### İNŞAAT, MADENCİLİK MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- HİDROMEK-HİDROLİK VE MEKANİK MAKİNA İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ELKON BETON MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MEKA İTHALAT İHRACAT PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş.
- AMMANN MAKİNA İNŞAAT EMLAK MÜHENDİSLİK TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
- HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



### KAĞIT, MATBAACILIK MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

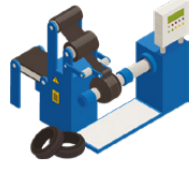
- ICM MAKİNE VE MÜHENDİSLİK LTD. ŞTİ.
- TCE CONVERTING EXPORT MAKİNA SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- ARAS MAKİNA VE SERVİS HİZMETLERİ TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
- BHS MAKİNA VE KAĞIT SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- REMAK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.



## MAL GRUBU BAZINDA EN ÇOK İHRACAT YAPAN FİRMALAR (devamı)

### KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- UZER İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİKROSAN PLASTİK MAKİNE DİŞ TİCARET A.Ş.
- ATAÇ TEKNİK VE PLASTİK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- POLİMER TEKNİK MAKİNA MÜHENDİSLİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MG DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

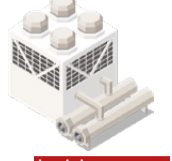


İLGİLİ DERNEK:



### KLİMA VE SİSTEMLERİ

- ARÇELİK-LG KLİMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- FLAKTGROUP HAVALANDIRMA SANAYİ A.Ş.
- FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.
- ÜNTES ISITMA KLİMA SOĞUTMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KONVEKTA KLİMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI SANAYİ TİCARET A.Ş.



İLGİLİ DERNEK:



### POMPALAR VE AKSAMLARI

- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
- ÇELİKEL ALÜMİNYUM DÖKÜM İMALAT SANAYİ VE TİCARET. A.Ş.
- STANDART DİŞ TİCARET VE PAZARLAMA A.Ş.
- İMPO MOTOR POMPA SANAYİ VE TİCARET. A.Ş.



İLGİLİ DERNEK:



### KOMPRESÖRLER VE AKSAMLARI

- DALGAKIRAN KOMPRESÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- SILVERLINE EV GEREÇLERİ SATIŞ VE PAZARLAMA A.Ş.
- ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.
- EKOMAK ENDÜSTRİYEL KOMPRESÖR VE MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



İLGİLİ DERNEK:



### REAKTÖRLER, KAZANLAR VE AKSAMLARI

- BAYMAK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ERENSAN ISI CİHAZLARI PAZARLAMA VE SERVİS A.Ş.
- MİMSAN ENDÜSTRİ KAZANLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MEDİSAM İNŞAAT SAĞLIK SİSTEMLERİ LTD. ŞTİ.
- GROPPALLI ISI SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



İLGİLİ DERNEK:



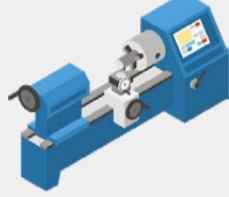
### RULMANLAR, GÜÇ AKTARMA ELEMANLARI VE AKSAMLARI

- ORTADOĞU RULMAN SANAYİ TİCARET A.Ş.
- KENTPAR DİŞ TİCARET A.Ş.
- ESTAŞ KAM MİLİ İMALAT İTHALAT İHRACAT SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- POLAT GROUP REDÜKTÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ASLAR PRES DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



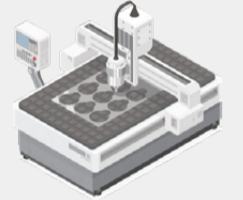
### TAKIM TEZGAHLARI (AĞAÇ İŞLEME) VE AKSAMLARI

- HAFFNER MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- YILMAZ MAKİNE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KABAN İÇ VE DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- MURSER DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- ÖZÇELİK DİŞ TİCARET A.Ş.



### TAKIM TEZGAHLARI (ŞEKİLLENDİRME) VE AKSAMLARI

- DURMA DİŞ TİCARET A.Ş.
- REPKON MAKİNA VE KALIP SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BAYKAL MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ERMAKSAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ATEŞÇİ DİŞ TİCARET A.Ş.

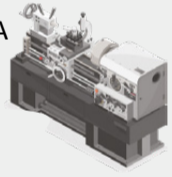


### TAKIM TEZGAHLARI (TALAŞLI İMALAT) VE AKSAMLARI

- DURMA DİŞ TİCARET A.Ş.
- BEKA-MAK MAKİNA ELEKTRİK İHRACAT İTHALAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- AKYAPAK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ERMAKSAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- YILMAZ MAKİNE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

### TAKIM TEZGAHLARI (DİĞER) VE AKSAMLARI

- TEKNOROB ROBOT TEKNOLOJİLERİ AR-GE OTOMASYON TASARIM MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- MKS MAKİNA MERMER MADENCİLİK İTHALAT İHRACAT PAZARLAMA TİCARET LTD. ŞTİ.
- CANDAN MAKİNA YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.
- AKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KOLARC MAKİNE İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



İLGİLİ DERNEKLER:



### TEKSTİL, KONFEKSİYON MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- DİLMENLER MAKİNE PAZARLAMA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- TGS DİŞ TİCARET A.Ş.
- CANLAR GLOBAL MAKİNA PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş.
- WEST GLOBAL MAKİNA TİCARET A.Ş.
- EFFE MAKİNE ENDÜSTRİ TİCARET A.Ş.



İLGİLİ DERNEK:



### TRAKTÖRLER, TARIM, ORMANCILIK MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- IZMAKPAR MAKİNE KALIP YEDEK PARÇA SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- ÖZDÖKEN TARIM MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ERKUNT TRAKTÖR SANAYİ A.Ş.
- KÖKLÜCE DİŞ TİCARET MAKİNE İTHALAT İHRACAT TİCARET VE SANAYİ A.Ş.



İLGİLİ DERNEK:



### TÜRBİN, TURBOJET, HİDROLİK SİSTEMLER VE AKSAMLARI

- PRATT & WHITNEY THY TEKNİK UÇAK MOTORU BAKIM MERKEZİ LTD. ŞTİ.
- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KAYAHAN MAKİNE HİDROLİK A.Ş.
- FESTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ÖZÇELİKLER HİDROLİK SİLİNDİR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.



İLGİLİ DERNEK:



### VANALAR, ARMATÜRLER VE AKSAMLARI

- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- DİKKAN DİŞ TİCARET A.Ş.
- ROCA TR BANYO A.Ş.
- VASTAŞ VALF ARMATÜR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TURAŞ GAZ ARMATÜRLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



İLGİLİ DERNEKLER:



### VİNÇLER VE AKSAMLARI

- BÜLBÜLOĞLU VİNÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KM KÜMSAN VİNÇ SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- GÜRALP VİNÇ VE MAKİNA KONSTRÜKSİYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ARNİKON CRANE TECHNIQUE DİŞ TİCARET A.Ş.
- IŞIK VİNÇ ELEKTROMEKANİK MÜHENDİSLİK A.Ş.



### YIKAMA, KURUTMA MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- AKS ELEKTROMEKANİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ZATEL PRES DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- FAREL PLASTİK ELEKTRİK VE ELEKTRONİK İMALAT SANAYİ A.Ş.
- ATEŞÇİ DİŞ TİCARET A.Ş.
- TOLKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



### ASANSÖRLER VE AKSAMLARI

- HASPAR ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- AH-MET ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- NOVA GRUP DİŞ TİCARET A.Ş.
- MARS ELEVATOR DİŞ TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
- BUGA OTIS ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.



### YÜK KALDIRAN, TAŞIYAN DİĞER MAKİNELER VE AKSAMLARI

- ŞANMAK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- SAYGER OTOMASYON MAKİNE MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- BSK GLOBAL MAKİNA MÜHENDİSLİK SANAYİ TİCARET VE PAZARLAMA A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
- SMZ ENDÜSTRİYEL EKİPMANLARI SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

İLGİLİ DERNEKLER:





**Sevdâ Kayhan YILMAZ**

**Makine İhracatçıları Birliği  
Başkan Yardımcısı**

## "KÜRESEL REKABETTE GÜÇLÜ, DÖNÜŞÜMDE KARARLIYIZ"

Küresel ekonomide belirsizliklerin arttığı, jeopolitik gelişmelerin, tedarik zinciri kırılmalarının ve regülasyon yoğunlaşmasının uluslararası ticareti yeniden şekillendirdiği bir yılı geride bıraktık. Dünya genelinde tüm sanayiciler için stresli geçen bu dönemde makine sektörümüz, yalnızca ihracat rakamlarıyla değil; üretim altyapısının sürdürülebilirliği, sanayinin teknoloji seviyesi ve diğer sektörlerin rekabet kapasitesi üzerindeki etkisiyle de kritik konumunu korudu. Makine İhracatçıları Birliği olarak bu süreçte önceliğimiz; firmalarımızın küresel pazarlardaki görünürliğini artırmak, ihracatçılarımızın artan rekabet baskıları karşısında konumunu korumak ve sektörümüzü dönüşüm çağının gerekliliklerine hazırlamak oldu. Uluslararası fuarlar, ticaret heyetleri ve kurumsal temaslarla pazar erişimini genişletirken eş zamanlı olarak üyelerimizin teknik uyum kapasitesini, sürdürülebilirlik altyapısını ve dijital yetkinliğini güçlendirmeye odaklandık.

Sektörümüzün ana pazarı olan Avrupa Birliği ile entegrasyonun derinleştirilmesi, çalışmalarımızın stratejik eksenini oluşturdu.

Avrupa sanayi ekosistemiyle kurulan temasların artırılmasının, teknik mevzuata tam uyumun sağlanmasının ve değer zincirindeki konumumuzun yukarı taşınmasının; yalnızca bugünün ihracat performansı açısından değil, orta ve uzun vadeli rekabet gücü açısından da belirleyici olduğuna inanıyoruz. Makine ihracatçılarımızın Avrupa ile daha entegre, daha güvenilir ve daha yüksek standartlı bir üretim yapısına kavuşması için çok boyutlu bir yaklaşım benimsiyoruz. Bu çerçevede yeşil ve dijital dönüşümü birlikte ele alan İkiz Dönüşüm odağımız, Birliğimizin en önemli stratejik başlıklarından biri olmaya devam etti. Sınırdan karbondan düzenlemeleri, sürdürülebilirlik raporlaması yükümlülükleri ve dijital üretim teknolojileri artık rekabetin temel parametreleri

hâline geldiğinden, ihracatçılarımızı bu yeni döneme hazırlamak; onları dönüşümü yönlendiren ve katma değeri artıran aktörler hâline getirmek temel vizyonumuz olmayı sürdürdü.

Veri temelli raporlamalar, sektörel analizler ve düzenli bilgi akışıyla firmalarımızın karar alma süreçlerini güçlendirirken dönüşüm projeleriyle yapısal dayanıklılığı artırmayı hedefliyoruz. Amacımız her zamanki gibi, Türkiye makine sanayininin küresel ölçekte daha yüksek teknoloji üretimiyle öne çıkan, sürdürülebilirlik standartlarına tam uyumlu ve uluslararası değer zincirlerinde daha güçlü bir konuma sahip bir yapıya ulaşması... Makine sektörünün gelişimi, Türkiye'nin üretim ekonomisinin gelişimi anlamına geldiğinin bilincinde üyelerimiz için değer üretmeye, sektörümüzü geleceğe hazırlamaya ve küresel rekabette güçlü bir konumda tutmaya kararlılıkla devam edeceğiz.



## Küresel Pazarlarda Güçlü Temsil

Makine İhracatçıları Birliği, 2025 yılı boyunca üyelerinin küresel pazarlardaki etkinliğini artırmak amacıyla dünyanın önde gelen sektör fuarlarında güçlü bir şekilde yer aldı. Avrupa'nın merkez pazarlarından yükselen Asya ekonomilerine, Afrika'dan Amerika kıtasına uzanan geniş bir coğrafyada gerçekleştirilen organizasyonlarla Türk makine sektörü, üretim kapasitesini ve teknoloji gücünü doğrudan uluslararası alıcılara buluşturdu. Stratejik pazarlarda düzenlenen milli katılım organizasyonları ve tanıtım faaliyetleri sayesinde firmalarımız; yeni iş bağlantıları kurma, mevcut iş birliklerini derinleştirme ve ihracat ağlarını genişletme imkânı elde etti. 2025 yılı boyunca yürütülen bu yoğun fuar takvimi, sektörün küresel rekabetteki konumunu pekiştiren önemli adımlardan biri oldu.

## Hedef Pazarlarda Doğrudan Temas ve İş Birliği

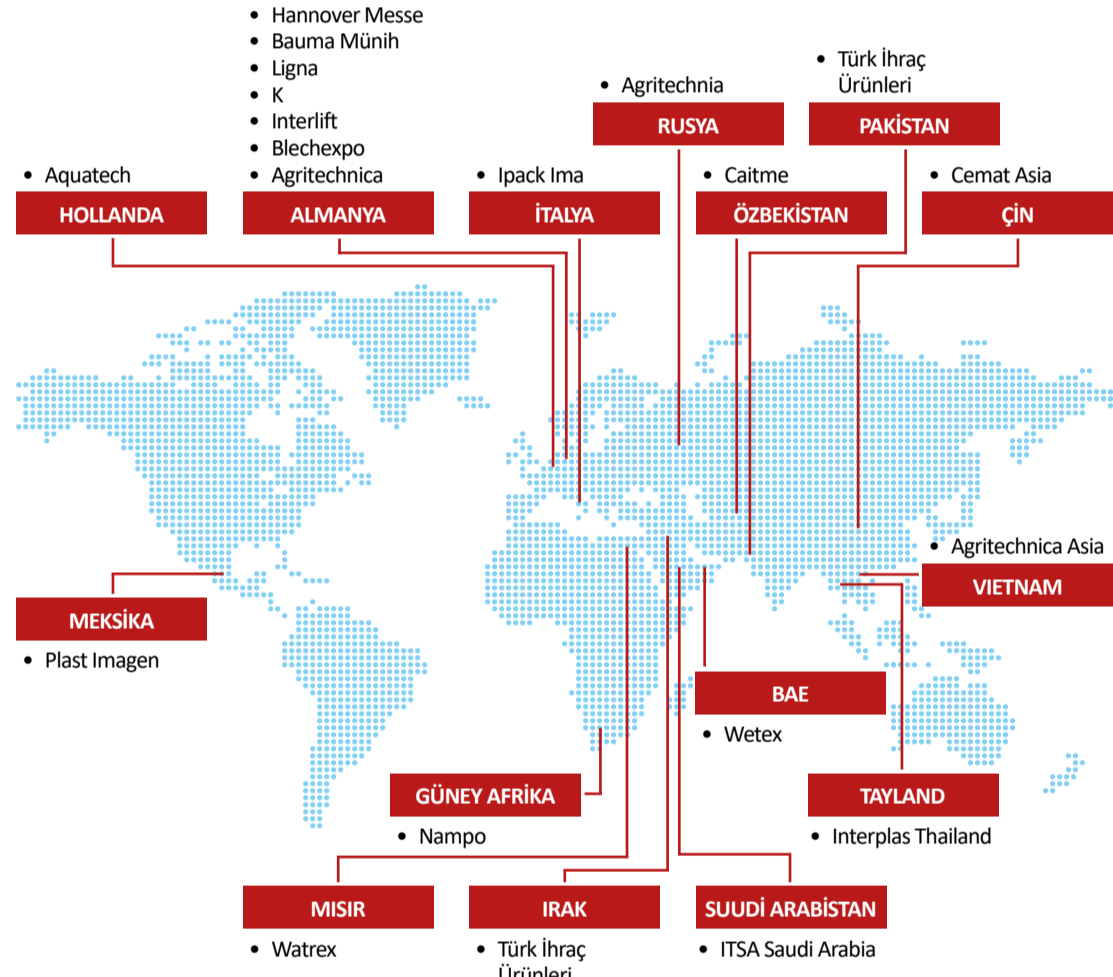
Makine İhracatçıları Birliği, 2025 yılında fuar katılımlarının yanı sıra hedef pazarlara yönelik ticaret heyeti organizasyonlarıyla da üyelerini doğrudan alıcılara buluşturdu. Stratejik ülkelerde gerçekleştirilen sektörel ve genel ticaret heyetleri kapsamında firmalarımız, planlı ikili iş görüşmeleri yapma, yerel pazar dinamiklerini yerinde analiz etme ve somut iş bağlantıları kurma imkânı elde etti.

5-8 Mayıs 2025 tarihlerinde Suudi Arabistan'da düzenlenen Makine Sektörel Ticaret Heyeti ve Birliğin 7-29 Mayıs 2025 tarihlerinde düzenlenen İspanya Genel Ticaret Heyeti'ne katılımı gibi temaslar, yalnızca kısa vadeli satış fırsatları yaratmakla kalmayıp, uzun vadeli iş birliklerinin zeminini oluşturan önemli adımlar olarak öne çıktı.



## Birliğin 2025 yılında Türkiye'yi temsil ettiği fuarlar:

Makine İhracatçıları Birliği, Avrupa ağırlıklı olmak üzere, dünyanın birçok farklı ülkesinde ilgili alt sektörler (Plastik Makineleri, Su/Atıksu ve Çevre Teknolojileri, Tarım Makineleri, İş/İnşaat Makineleri, Ağaç İşleme Makineleri, Ambalaj Makineleri, Metal İşleme, Tekstil Makineleri, Gıda Makineleri, Asansör Teknolojileri, İstif Makineleri) için önemli görülen fuarlarda info stant ile yer alarak, Türk makine sektörü hakkında bilgi vermeyi ve ihracatçılarımıza ulaşılabilmesi için bir kontakt noktası olmayı amaçlamıştır.



## Dünya Fuarlarında Ortak ve Güçlü Varlık

Makine İhracatçıları Birliği, 2025 yılında stratejik pazarlarda gerçekleştirdiği organizasyonlarla Türk makine sektörünü uluslararası fuar platformlarında güçlü ve bütüncül bir şekilde temsil etti. Ortak tanıtım alanları ve kurumsal görünürlük çerçevesinde firmalar, küresel alıcılara doğrudan temas kurma ve markalarını hedef pazarlarda konumlandırma imkânı buldu. 13-16 Mayıs 2025 tarihleri arasında Güney Afrika'da gerçekleşen NAMPO Fuarı'na milli katılım organizasyonu benzeri organizasyonlar, bireysel katılımın ötesinde sektörel sinerji yaratarak Türkiye'nin makine üretim kapasitesini ve teknoloji gücünü uluslararası vitrine taşıyan önemli araçlardan biri oldu.

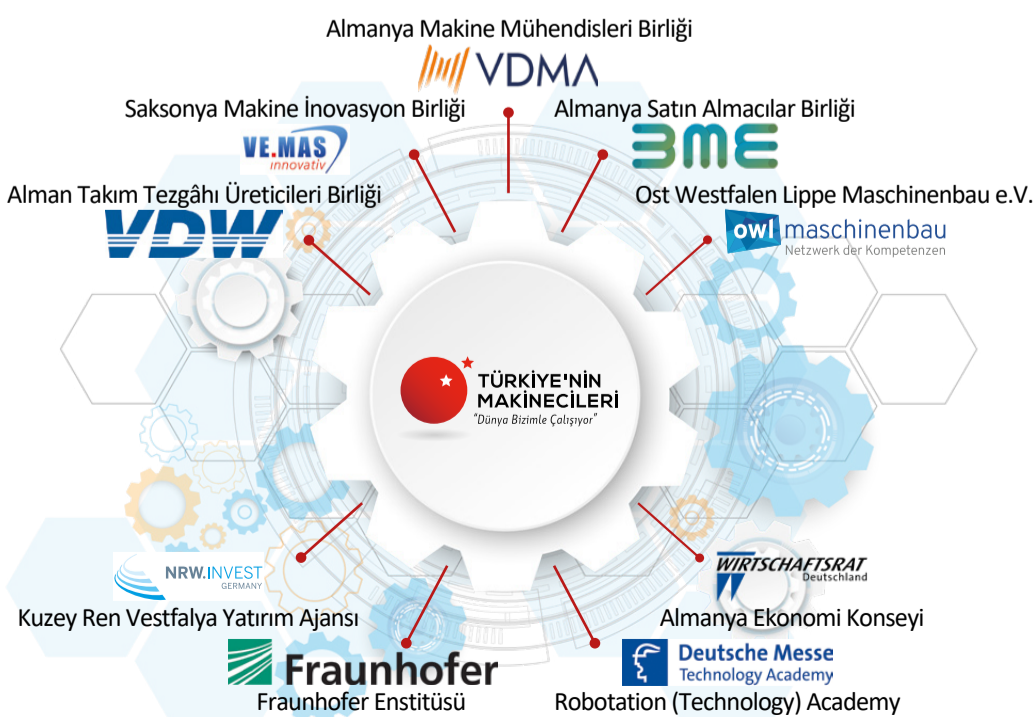


## ALMANYA

### SANAYİ EKOSİSTEMİYLE

### GÜÇLÜ BAĞLAR

Makine İhracatçıları Birliği, 2025 yılında hedef pazarlarda yalnızca fuar ve ticaret heyetleriyle değil; sektörün önde gelen kurumları, satın alımcı ağları ve teknoloji merkezleriyle kurduğu iş birlikleriyle de etkinliğini artırdı. Özellikle Almanya'da makine sektörünün güçlü temsil yapıları ve inovasyon odaklı kuruluşlarla geliştirilen temaslar, firmalarımızın Avrupa sanayi ekosistemiyle daha entegre hareket etmesine katkı sağladı. Bu çalışmalar, üyelerimizin yalnızca yeni müşterilere değil; teknoloji ortaklıklarına, Ar-Ge ağlarına ve yatırım iş birliklerine erişimini destekleyen kalıcı bir zemin oluşturdu.





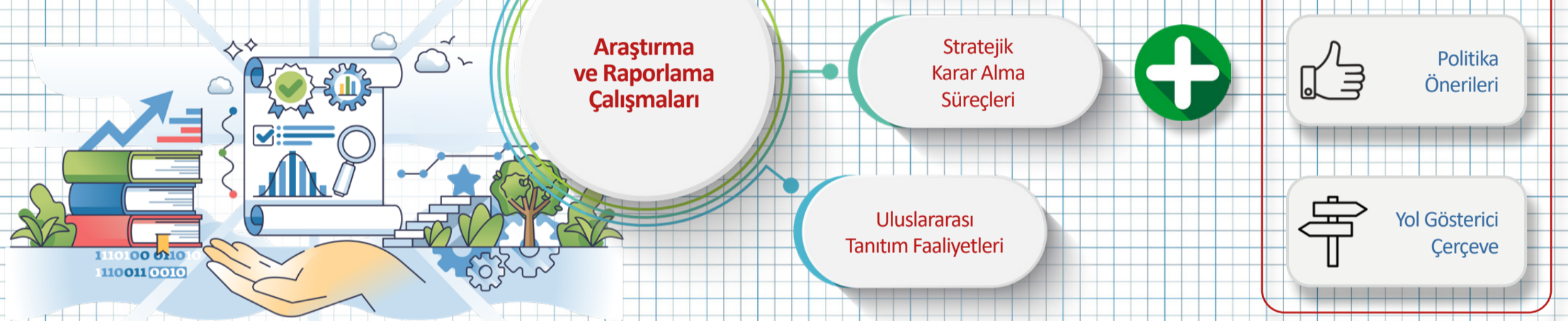
## Makine Sektöründe İkiz Dönüşüm UR-GE Projesi

Makine sektöründe yeşil ve dijital dönüşümü birlikte ele alan İkiz Dönüşüm UR-GE Projesi ile firmaların sürdürülebilirlik odaklı dönüşüm süreçleri sistematik biçimde desteklenerek 2022 yılından bu yana çeşitli pilot çalışmalar gerçekleştirildi. 2025'in ilk yarısında projede, katılımcı şirketlerin uluslararası standartlara uyumunu güçlendirme ve küresel rekabet gücünü artırma hedefiyle sürdürülebilirlik mevzuatına yönelik çevrim içi eğitimler düzenlendi; firmalara uluslararası standartlar hakkında kapsamlı bilgi aktarımı yapıldı ve uygulamaya dönük çalışmalar yürütüldü. Yılın ikinci yarısında başlatılan danışmanlık süreci kapsamında sürdürülebilirlik alanında mevcut durum analizleri gerçekleştirilerek şirketlere özel GRI standardıyla uyumlu sürdürülebilirlik raporları ve sürdürülebilirlik yol haritaları hazırlandı. Proje, 5 Nisan 2026 tarihinde katılımcıların yüksek memnuniyetiyle tamamlandı.

Makine İhracatçıları Birliği koordinasyonunda gerçekleştirilmesi planlanan yeni UR-GE Projeleri kapsamında Şubat 2026'da hayata geçirilen ihracat odaklı Endüstriyel Sistemler ve Aksamları projesinde yer alan üye firmaların ihtiyaç analizi çalışması devam ediyor.



## Sektörel Analiz ve Bilgi Üretimi



Makine İhracatçıları Birliği, sektörel politika üretimine, stratejik karar alma süreçlerine ve uluslararası tanıtım faaliyetlerine veri temelli bir zemin oluşturmak amacıyla yürüttüğü kapsamlı araştırma ve raporlama çalışmalarına 2025 yılında da devam etti. Hazırlanan analizler, yalnızca mevcut durumu ortaya koymakla kalmayıp; rekabet gücünü artırmaya yönelik politika önerileri, küresel eğilimler ve sektörel risk alanları konusunda da yol gösterici bir çerçeve sundu. Ayrıca düzenli bilgi notları ve güncel gelişme raporlarıyla üyelerin karar süreçlerini destekleyen sürekli bir bilgi akışı sağlandı.

**Türkiye  
Makine Sanayinin  
Rekabet Gücü: Trendler,  
Sorunlar ve Politika  
Önerileri Raporu**

Eylül 2025

**Makine İmalat Sektörü  
Türkiye ve Dünya  
Değerlendirme Raporu**

Aralık 2025

**80+  
Ülke ve Sektör Notu  
+  
Bilgi Notları ve Sunumlar**

**Haftalık Gelişmeler  
Raporu**

Şubat 2025'ten  
itibaren



## ARTI BİR DÜNYA

Dünyadaki kullanılabilir kaynakların insan eliyle tüketilmesi geleceğimiz için en büyük tehdit. Sürdürülebilir, sıfır karbonlu, verimli, yeşil ve yaşanabilir, yani artı bir dünya için sözümüz var.



Sürdürülebilirlik, tanım olarak, üretim ve çeşitliliğin devamlılığı sağlanırken insanlığın yaşamının daimi kılınabilmesidir. Kendi ihtiyaçlarımızı, gelecek nesillerin ihtiyaçlarından ödün vermeden karşılayabilmemizdir.

Teknik bir alanda insanlığın refahı ve konforu için faaliyet gösteren Türkiye'nin Makinecileri "sürdürülebilirlik" konusunda sorumluluk üstlenerek **Mundus Plus** çatı markası altında bir eylem planı geliştirmiştir.

Bu plan, sektör için ölçülebilir, somut sonuçlar ortaya koyan ve stratejiyi vizyondan eyleme dönüştüren bir çalışma olarak tasarlanmıştır.

Tüm paydaşlarımızın çabamızla katılımları daha yaşanabilir, verimli ve artı bir dünyaya olan sorumluluğumuzu paylaşacağına inanıyoruz.

**Çünkü dünyaya sözümüz var.**



## Türkiye'nin Makinecileri'nden sektöre 2 değerli armağan: DİJİTAL TERİMLER KILAVUZU

## YEŞİL TERİMLER KILAVUZU

1000'i aşkın kavram içeren bu kılavuzlar, bir yanda Dijitalleşmenin dünya dillerine kazandırıldığı ve yaygın olarak kullanılan terimlerin, diğer yanda Sürdürülebilirlik ve Yeşil Dönüşüm kavramlarının daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Herkese yararlı olabilecek önemli terimler, Türkçe, İngilizce ve Almanca dillerindeki tanımları, açıklamaları ve ilgili kavramları ile kullanımlarına sunulmaktadır.

[dijital-kilavuz.com](http://dijital-kilavuz.com) ve [yesil-terimlerkilavuzu.com](http://yesil-terimlerkilavuzu.com) adreslerinde ücretsiz olarak beklenebilir.



## TÜRKİYE MAKİNE SEKTÖRÜ TEMEL PARAMETRELERİ

Türkiye Makina Federasyonu (MAKFED) ve Birliğimiz iş birliğinde yayımlanan Makine İmalat Sektörü Türkiye ve Dünya Değerlendirme Raporu, makine sanayiinin girişim sayısı ve cirosunun arttığı son 5 yılda makine-teçhizat yatırımları nominal olarak genişlediğini, Ar-Ge harcamalarının belirgin biçimde yükseldiğini gösteriyor. Buna

karşılık bu büyüme; firma ölçeklerinde küçülme, kârlılığa ayrışma ve finansman tarafında artan kırılganlıklarla birlikte ilerliyor. Rapordaki verilere göre istihdam artışının girişim artışının gerisinde kalması, sektörün daha fazla ama daha küçük ölçekli firmalarla büyüdüğüne işaret ediyor. Kârlılığın büyük firmalarda yoğunlaşması ise küçük ölçekli işletmeler için marjların daraldığını gösteriyor. Nomi-

nal yatırımlar ve cirodaki artışlara rağmen, yatırımların GSYİH içindeki payının 2023 yılından sonra gerilemesi ve finansman tarafında sorunlu olacak riskinin yükselmesi, büyümenin reel ve finansal sürdürülebilirliği açısından önemli sinyaller... Makine ihracatı toplam ihracat içindeki payını korusa da makine ithalatı, imalat sanayiinin bu alandaki dışa bağımlılığının yapısal olarak sürdüğünü gösteriyor.



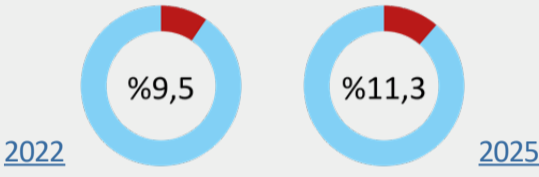
Raporu [www.makinebirlik.com](http://www.makinebirlik.com)'dan okuyabilirsiniz.



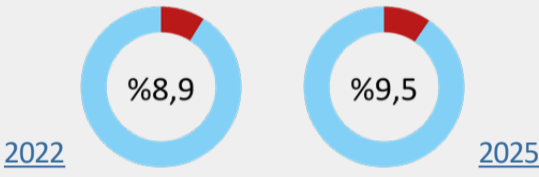
### Makine Sektörünün Türkiye Dış Ticareti İçindeki Payı

Makine ithalatının toplam ithalat içindeki payı 2022'de %9,5'e geriledikten sonra 2023-2025 döneminde yeniden %11 bandına yerleşmiş ve 2024'te %11,5 ile zirve yapmıştır. Buna karşılık makine ihracatının toplam ihracattaki payı %9-10 bandında kalmış; 2023'te %9,9 ile güçlenmesine rağmen 2024-2025'te kalıcı bir genişleme gösterememiştir.

Makine İthalatı / Toplam İthalat



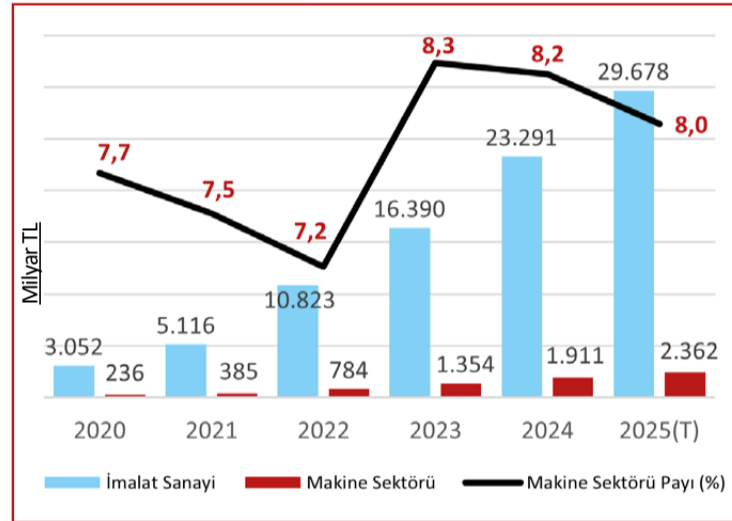
Makine İhracatı / Toplam İhracat



### Makine Sektörü Ciro ve İmalat Sanayii İçindeki Payı



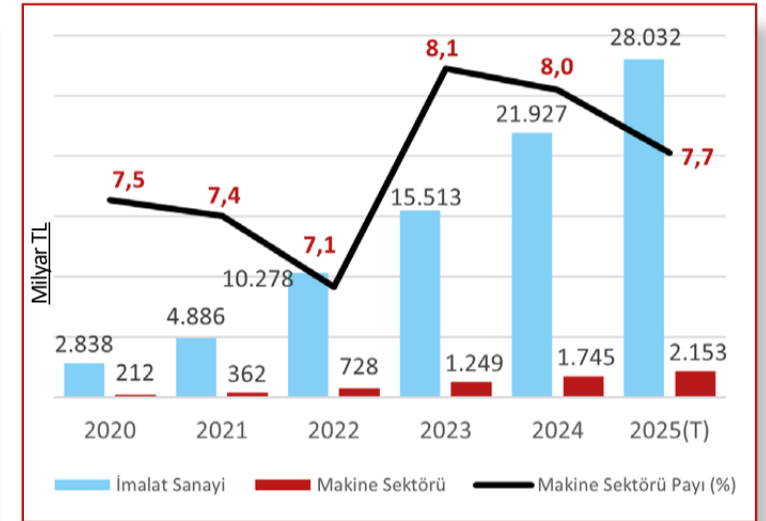
Makine sektöründe TL bazında ciro hızla artsa da bunun önemli kısmı fiyatlar ve kurdan kaynaklanıyor. 2023'te ciro %73,8 yükseldi ve sektörün imalat sanayiindeki payı %8,3'e çıktı. Bu artış ihracat, otomasyon ve dijitalleşme yatırımları, yeşil dönüşüm ve teşviklerle desteklendi.



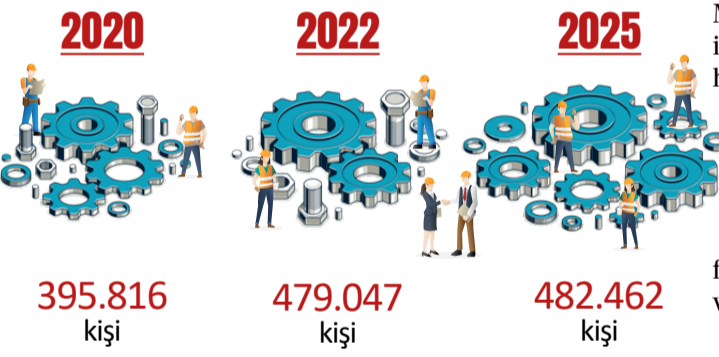
### Makine Sektörü Üretim Değeri ve İmalat Sanayii İçindeki Payı



Üretim değeri bir önceki yıla göre %39,7 artışla 2024 yılında 1,7 trilyon TL büyüklüğe ulaşan makine sektörü, 2020 yılında %7,5 seviyesinde olan imalat sanayii içindeki payını %8 seviyesine çıkarmayı başarmıştır.



### Makine Sanayiinde İstihdam



Makine sektörü istihdamı 2024'te imalat sanayi içinde %10,0 pay ile çift haneye yerleşmiş, 2025'te istihdam gerilemesine rağmen payını korumuştur. 2020-2024\* döneminde istihdam %24,9, girişim sayısı %29,3 artmış; girişim artışının daha hızlı seyretmesi nedeniyle ortalama firma ölçeği 2022'deki 14,4 kişilik zirveden 2024'te 13,5 kişiye gerilemiştir.

\* En son açıklanan girişim sayısı verisi

### Türkiye'de Makine ve Teçhizat Yatırımları



Cari fiyatlarla makine-teçhizat yatırımları 2020-2025 arasında 624 milyar TL'den 7.385 milyar TL'ye yükselirken, GSYİH'nın daha hızlı büyümesi nedeniyle yatırım payı 2020'deki %12,1'den 2023'te %16,0 ile zirveye çıkmış, 2024'te %13,6'ya, 2025'te ise tahmini %12,8'e gerilemiştir.

### Makine Sanayiinde Faaliyet Gösteren Şirketlerin Mali Yapıları

2024'te\* makine sanayiinde hem satış hem varlık kârlılığı zayıflamış; büyük ve küçük firmalar arasındaki kârlılık farkı daha da açılmıştır.

\* En son açıklanan veri



Satıştan Kalan Net Kar Oranı  
2017 sonrası sektör ortalamasındaki yükseliş, yüksek kârlı az sayıda firmanın etkisinden kaynaklanırken, tipik firmalarda kârlılık sınırlı kalmıştır.



### Makine Sanayiinde Ar-Ge Harcamaları

2024'te\* makine sanayii Ar-Ge harcamaları %55,2 artarak 14 milyar TL'ye çıkmış; harcamalar ağırlıklı cari giderlere yönelmiş ve finansmanın %97,3'ü özkaynakla karşılanmıştır.

\* En son açıklanan veri

**14 milyar TL**

Sanayi ciro su içindeki payı  
**%1,09**

2023'e göre artış  
**%55,2**



### Makine Sektörü Girişim Sayısı ve İmalat Sanayii İçindeki Payı



2024\* itibarıyla makine alt sektörlerindeki girişim sayısı 2020'ye göre %27 artarak 59.755'e yükseldi.

\* En son açıklanan veri

